

7

Guies
breus de
participació
ciutadana

Guia per a la implantació del govern obert als municipis de Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Departament de Governació
i Relacions Institucionals**

O

Índex

1. Presentació	5
2. Què és el govern obert?	6
2.1. Les definicions del govern obert	6
2.2. Els canvis que promou el govern obert	7
3. Els eixos del govern obert	9
3.1. Transparència i dades obertes	10
3.1.1. Les TIC al servei de la transparència	13
3.1.2. Dades obertes	19
3.2. Participació ciutadana	20
3.2.1. Les TIC al servei de la participació ciutadana	21
3.3. Col·laboració	27
3.3.1. Les TIC al servei de la col·laboració	28
4. El full de ruta cap al govern obert	30
4.1. La Regidoria de Transparència i Govern Obert	30
4.2. El Pla de govern obert	31
4.3. Objectius del Pla de govern obert	31
4.4. El Portal de govern obert	32
4.4.1. Els apartats del Portal de govern obert	32
4.4.2. L'avaluació del Portal de govern obert	32
4.5. Els reptes per encarar el full de ruta cap al govern obert	33

5.	Claus per a la implantació del govern obert en l'àmbit local	35
5.1.	Com és un ajuntament obert?	35
5.2.	Què fan els ajuntaments oberts?	35
5.3.	Per què cal impulsar el govern obert a l'ajuntament?	36
6.	Recursos	37
6.1.	Normativa en matèria de transparència, accés a la informació pública, bon govern i participació	37
6.2.	Indicadors d'avaluació del Portal de govern obert	38
6.3.	Indicadors Infoparticipa	41
6.4.	Indicadors globals de ciutat	43
6.5.	Organitzacions promotores del govern obert	44
6.6.	Bibliografia	46

1

Presentació

El govern obert és el nou paradigma cap al qual estan evolucionant les democràcies representatives, un camí necessari i desitjable per superar els límits amb què havien topat: la desconfiança vers les institucions públiques, l'abstenció, la desvalorització de la política i, en general, la distància cada cop més gran entre la ciutadania i els seus representants. El govern obert és la resposta a les exigències de canvi que en aquest sentit està demanant i impulsant la ciutadania.

A través de la transparència, les dades obertes, la participació ciutadana i la col·laboració, els governs i les seves respectives administracions, de tots els nivells territorials, s'enfronten al repte de transformar-se per ser més permeables a les necessitats reals de la ciutadania. Alhora, això els permet disposar d'uns canals a través dels quals retre comptes de les seves actuacions, sovint desconegudes o poc intel·ligibles per al ciutadà mitjà.

Amb aquesta guia, de caràcter eminentment pràctic, es vol apropar el concepte de govern obert a les administracions locals, fent un èmfasi especial en la utilització de les TIC per posar-lo en marxa.

En aquest sentit, s'explicarà què és el govern obert i es dibuixarà una panoràmica dels instruments en línia en aquesta matèria, així com de les bones pràctiques que s'estan implementant arreu del país per donar-hi resposta.

Estem segurs que la sistematització i la difusió de bones pràctiques són instruments imprescindibles per als ajuntaments, sovint amb una càrrega de competències superior a la seva capacitat de resposta i als seus recursos.

Així doncs, esperem que aquesta guia sigui d'utilitat per seguir contribuint a l'apassionant tasca de millorar, a través de la innovació, la qualitat de la democràcia als municipis catalans i al conjunt del país.

Carles Agustí i Hernàndez
Director d'Innovació i Qualitat Democràtica

2

Què és el govern obert?

En les últimes dècades, les dinàmiques socials, econòmiques i urbanes dels municipis han plantejat nous reptes per a la governança local. El debat sobre les relacions entre les administracions i la ciutadania es materialitza en projectes emmarcats en àmbits com la transparència i la rendició de comptes.¹

A més a més, la demanda ciutadana que els governs facin més esforços per explicar la seva gestió ha portat les administracions i els governs de diferents nivells a implementar estratègies de govern obert.

Els municipis, que són les administracions a les quals s'adrecen els ciutadans en primera instància, ofereixen un context idoni per impulsar bones pràctiques en matèria de govern obert. Abans d'exposar la manera en què les noves tecnologies poden ajudar a implementar aquestes bones pràctiques, però, convé familiaritzar-se amb algunes definicions proposades per la literatura especialitzada i altres experts en matèria de govern obert.

2.1. Les definicions del govern obert

El concepte de govern obert té múltiples definicions que, de vegades, es confonen amb les altres termes, com ara govern electrònic, govern eficient o transparència, per posar-ne alguns. Cal, doncs, una aproximació més acurada al concepte.

D'una banda, Llinares² defineix el govern obert en els termes següents:

“La forma de relacionar-se entre l'Administració públi-

¹ *Guia per a l'aplicació de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern de les entitats locals* de la Generalitat de Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals. 2015.

² Llinares, Javier (2007). “Open Government: la idea”. Disponible a: <http://www.javierllinares.es/?p=476>

ca i els ciutadans, caracteritzada per l'establiment de canals de comunicació i contacte directe entre ells.” D'altra banda, Mila Gascó³ caracteritza el govern obert com:

“Un govern transparent, un govern col·laboratiu i un govern participatiu que aconsegueix els seus objectius a partir d'una utilització intensiva de les TIC i de dues eines clau: l'*open data* i l'*open action*.”

En aquest mateix sentit, el memoràndum *Open Government*⁴ que l'Administració de Barack Obama va elaborar l'any 2009 recollia el debat entorn dels canvis que les administracions públiques han d'impulsar per tal de pensar noves relacions amb la ciutadania i fomentar una participació més directa i senzilla, alhora que es millora la transparència i la rendició de comptes.⁵

La tecnologia és un factor imprescindible per afavorir un govern obert. Tal com defensen promotors del govern obert com la Sunlight Foundation,⁶ la tecnologia facilita tant l'eficàcia del govern com la reducció de la corrupció, que són les dues vessants que habitualment s'assenyalen com a objectius a l'hora d'obrir les polítiques i la gestió públiques i implicar de manera activa la ciutadania en la governabilitat.

3 Gascó, Mila (2014): “Xarxes socials, transparència i govern obert a Catalunya”. Disponible a: <http://itemsweb.esade.edu/idgp/Informe%2027-10-2014.pdf>

4 EUA (2009). “Open Government Directive”. Disponible a: http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/assets/memoranda_2010/m10-06.pdf

5 El memoràndum estableix les bases del marc regulador, els sistemes de gestió i la nova cultura de les institucions públiques i dels seus gestors, responsables polítics i funcionaris, per tal que el facin operatiu. Aquests elements han de possibilitar l'emergència dels pilars bàsics del govern obert: la transparència, la responsabilitat i la participació ciutadana. Més informació a “Open Government Initiative”: <http://www.whitehouse.gov/open>

6 Sunlight Foundation: <http://sunlightfoundation.com/about/>

En aquest sentit, la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern defineix el govern obert en aquests termes:

“Un sistema d'actuació i gestió dels afers públics que fa possible un diàleg permanent entre l'Administració i els ciutadans, la participació i la col·laboració d'aquests en la definició de les polítiques públiques i una millor transparència en la rendició de comptes i l'exigència de responsabilitats.”⁷

Finalment, més enllà dels reptes i debats pendents, s'està generant un cert consens sobre quins són els components essencials que hauria d'incorporar una estratègia de govern obert. Des d'Access Info Europe⁸ es treballa, partint de la perspectiva ciutadana, per elaborar uns estàndards⁹ que assegurin una política de dades obertes per part de les institucions públiques i la participació ciutadana efectiva, basada en l'acció i no només a la deliberació i l'opinió.

2.2. Els canvis que promou el govern obert

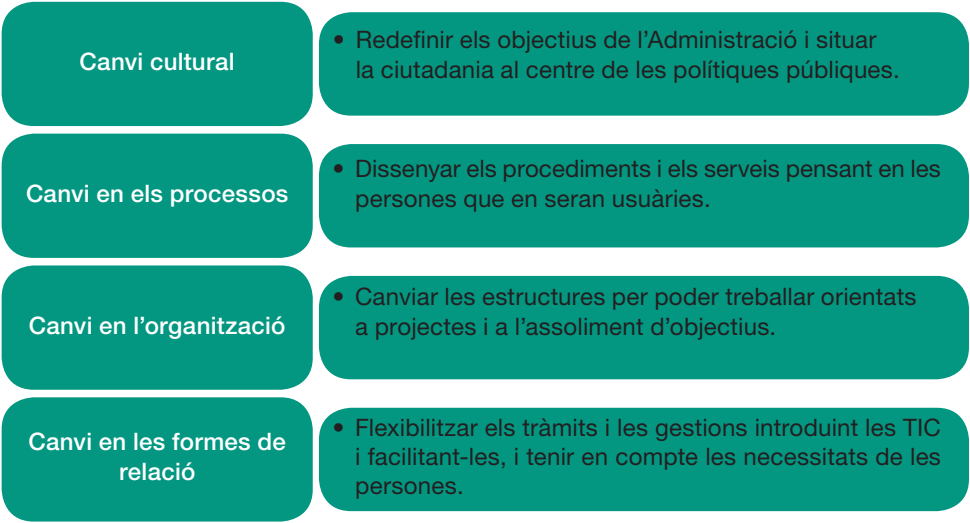
Per poder avançar cap a una Administració pública que apliqui el govern obert s'han de produir diversos canvis:¹⁰

7 Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

8 Web d'Access Info Europe <http://www.access-info.org>

9 Open Gov Standards Project <http://www.opengovstandards.org>

10 Calderón, César y Sebastián Lorenzo, Coords. (2010). “Open Government / Gobierno abierto”. Algón Editores. Disponible a: <http://www.scribd.com/doc/39496858/Open-Government-Gobierno-Abierto>

8

Gràfic 1.
Canvis en l'Administració pública

Font: Elaboració pròpia a partir de Calderón (2010)

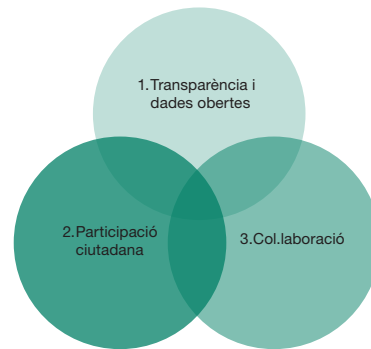
3

Els eixos del govern obert

Des de Catalunya, la Xarxa d'Innovació Pública¹¹ (XIP), que aplega els empleats de les administracions públiques catalanes, és una de les organitzacions que més s'ha esforçat per tal de conceptualitzar el govern obert i portar a terme recerca i divulgació sobre la seva implantació.

Segons la mateixa XIP, en la seva publicació *42 veus sobre el govern obert*, l'objectiu és seguir “generant debat i difonent la idea de govern obert per augmentar la qualitat de les societats democràtiques, bo i incidint en les polítiques de transparència, de rendició de comptes i de participació efectiva de la ciutadania i aprofitant les dinàmiques de xarxa de la tecnologia actual”.¹²

En aquesta publicació de la XIP s'estableixen els tres eixos estratègics que s'incorporen en aquesta guia —és a dir, la transparència, la participació i la col·laboració— a partir de tres blocs, que són: transparència i dades obertes, participació ciutadana, i col·laboració. Això s'exposa en el gràfic 2.

Gràfic 2. Els tres eixos del govern obert

Font: Elaboració pròpia a partir de *42 veus sobre el govern obert*¹³

11 Xarxa d'Innovació Pública de Catalunya: <http://www.xarxaip.cat/tag/xip/>

12 *42 veus sobre el govern obert*, de la Xarxa d'Innovació Pública de Catalunya. <http://www.xarxaip.cat/42-veus-sobre-govern-obert-area-de-descarrega/>

13 *42 veus sobre el govern obert*: <http://www.xarxaip.cat/42-veus-sobre-govern-obert-area-de-descarrega/>

El govern obert ha de garantir el diàleg permanent entre l'Administració pública i els ciutadans, així com una presa de decisions públiques en què es tinguin en compte les necessitats i les preferències dels ciutadans.

La participació i la transparència han de servir per fomentar una avaluació i rendició de comptes permanents de la gestió administrativa i dels processos de participació. Això es pot fer per mitjà d'indicadors objectius i de l'assumpció de responsabilitat davant els ciutadans, derivada de les decisions adoptades.

3.1. Transparència i dades obertes

10

El diàleg entre administracions i ciutadans no és possible si l'administració no aplica uns criteris efectius de transparència i dades obertes. Quan parlem de transparència, no ens referim només a l'activitat administrativa, sinó també de govern municipal.

En el marc d'aquest diàleg, l'Administració és responsable de donar informació, amb prou antelació, i de subministrar d'una manera adequada, sistemàtica i entenedora les dades relatives a transparència i govern obert que siguin necessàries per permetre una valoració adequada i mantenir informats els ciutadans. La transparència pot ser promoguda per les TIC mitjançant la llibertat d'informació i de consulta. A més a més, les TIC també serveixen per fer públics els objectius, els processos i els *outcomes* dels governs i contribueixen així a la presa de decisions responsables. La Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, estableix dotze tipus d'informació que està subjecta al principi de transparència. Aquests s'il·lustren en el gràfic 3.

Gràfic 3.
Tipus d'informació vinculada a la transparència

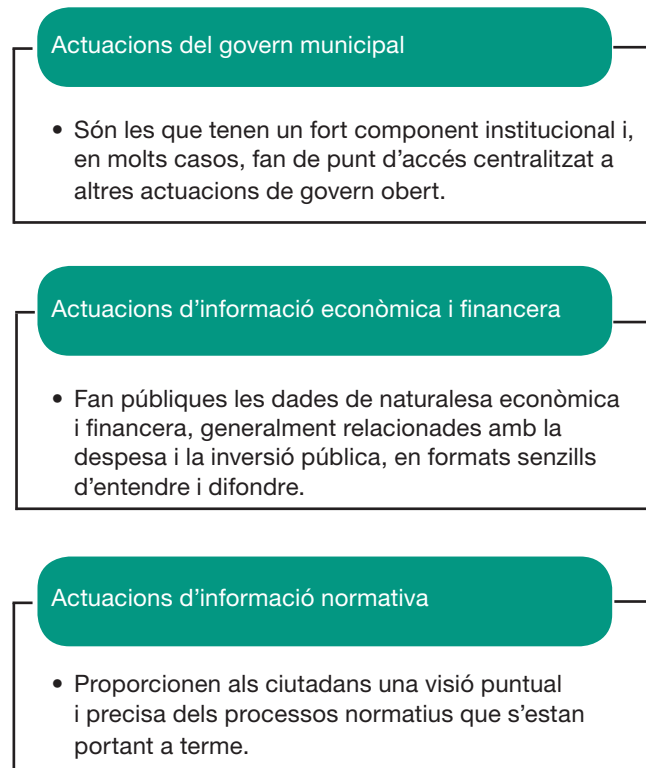
1	Organització institucional i estructura administrativa.
2	Gestió econòmica, comptable, pressupostària i patrimonial.
3	Decisions i actuacions amb una rellevància jurídica especial.
4	Plantilla, relació de llocs de treball i règim retributiu.
5	Procediments administratius relacionats amb l'exercici de les competències pertinents.
6	Contractes i convenis.
7	Convocatòries i atorgament de subvencions i ajuts públics.
8	Informes i estudis.
9	Plans, programes i memòries generals.
10	Informació estadística.
11	Informació geogràfica.
12	Altres

De manera semblant, es pot classificar¹⁴ la informació relativa a la transparència segons una orientació en funció de les actuacions, tal com es proposa en el gràfic 4.

14 Observatorio Nacional de las Telecomunicaciones y de las SI (2013): *Estudio sobre Objetivos, Estrategias y Actuaciones Nacionales e Internacionales en materia de Gobierno Abierto*. (http://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/default/files/objetivos_estrategias_y_actuaciones_gobierno_abierto.pdf)

Gràfic 4.

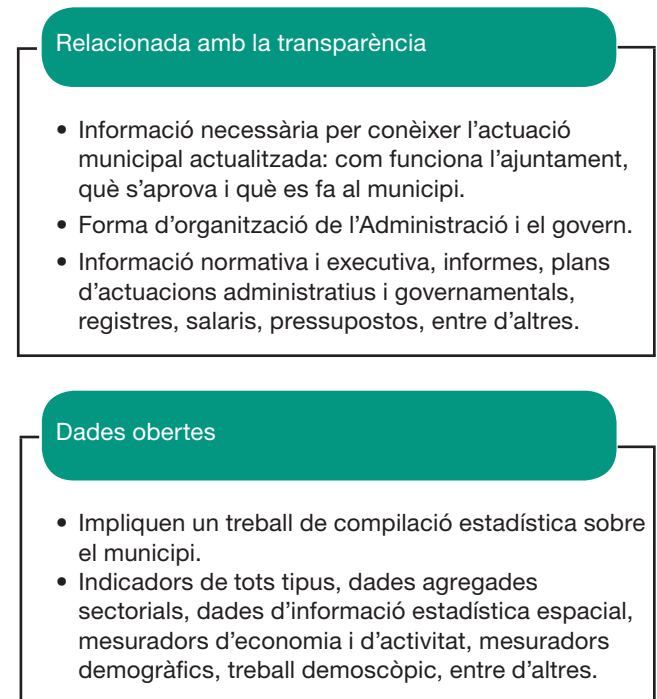
Classificació de la informació segons les actuacions

Si es vol anar més enllà, però, cal mirar la informació des d'una perspectiva sectorial. En aquest sentit, es pot classificar la informació en funció del tractament de les dades i de l'òrgan que les emet. Quan es fa la classificació en funció del tractament de les dades es pot parlar dels dos tipus d'informació que es recullen en el gràfic 6.

Gràfic 5.

Classificació en funció de les dades

Quan es fa la classificació segons l'òrgan que emet les dades, entenem els tres tipus d'informació que es recullen en el gràfic 6

Gràfic 6.

Classificació de la informació segons l'òrgan que emet les dades

Proporcionada per l'activitat de l'ajuntament

- Des del funcionament intern fins a les pròpies estadístiques internes de l'administració. Aquí s'hi inclou la informació interna, és a dir, la que té incidències en la dinàmica de la organització pública.

Informació proporcionada pel govern local

- Afecta directament al municipi, parlem des de informació executiva, normativa, plans sectorials, entre d'altres.

Informació relacionada amb el municipi

- Indicadors que ens determinen l'evolució demogràfica, econòmica, política, etc., d'un municipi, fins a dades compilades, com números de telèfon, carrers, etc.

La informació relativa a transparència i dades obertes no ha de tenir una difusió totalment proactiva, ja que se'n podria produir una saturació. Cal ser selectius, doncs, a l'hora de mostrar la que és més rellevant. No obstant això, és important que la informació que no està publicada sigui accessible a través de formularis i demandes, és a dir, que sigui de difusió reactiva. Aquests dos tipus de difusió es resumeixen en el gràfic 7.

Gràfic 7.

Tipus de difusió

Difusió reactiva

La institució dóna resposta a les demandes dels ciutadans sobre documentació que, generalment, no es difon si no és a sol·licitud expressa dels ciutadans.

Difusió proactiva

Forma de difusió que han de promoure els ajuntaments oberts per donar més transparència al seu treball i mostrar de manera voluntària la informació al ciutadà.

A partir d'aquí s'haurà de tenir en compte que, per fer efectiva la difusió, caldrà que la plataforma web de l'ajuntament consti de diversos elements.

Gràfic 8.

Elements per fer efectiva la difusió

Elements per fer efectiva la difusió

- Possibilitat de subscripció de continguts, perquè qualsevol ciutadà tingui monitoritzada la informació que desitgi.
- Possibilitat d'un espai amb notícies i informació actualitzades de manera automàtica.
- Possibilitat de valorar continguts i compartir-los, per garantir la participació ciutadana.
- Categorització i classificació de continguts per fer la cerca més senzilla.
- Creació de fòrums participatius.
- Creació de blogs municipals.
- Creació d'un portal de govern electrònic.
- Possibilitat de formació online.
- Possibilitat de crowdfunding i crowdsourcing.
- Habilitació d'eines per a la cocreació, coproducció i gestió.

3.1.1. Les TIC al servei de la transparència

Els instruments i les formes de transparència institucional s'han de donar a conèixer per mitjà d'un portal de la transparència i la resta de canals de difusió. Es tracta de permetre'n un coneixement tan generalitzat com sigui possible.

El desenvolupament d'una política de transparència efectiva necessita un seguit de recursos que es complementin per poder atendre la diversitat de la informació.

Un portal de la transparència ha de facilitar l'accés a la informació i oferir els recursos que s'enumeren tot seguit.

- **Informació institucional.** És tota la informació que està subjecta a transparència i inclou:
 - Indicadors de rendiment de cada àrea de l'ajuntament.
 - Ajudes.
 - Pagament a proveïdors de l'ajuntament.
 - Llicències concedides.

- Publicacions i documentació elaborades per l'ajuntament.
- Llicències d'ús de la informació i reutilització.
- Contractació pública.
- Informes gràfics que mostrin el desenvolupament econòmic i tècnic dels projectes duts a terme per l'Administració.
- Informes públics de caràcter legal, tècnic o financer.
- Avaluacions que analitzin el compliment, tant intern com extern, de les fites i els objectius proposats per l'Administració.
- Certificacions d'agents externs que garanteixin la imparcialitat en l'avaluació de la consecució d'objectius.
- Auditories socials que integrin recursos com ara la informació pública, mecanismes participatius, etc.

A manera d'exemple, un dels portals d'informació institucional més complets que hi ha a Catalunya és el de Barcelona, cosa que l'ha convertit en un referent per a la resta de municipis catalans.

13

Portal de Govern obert de l'Ajuntament de Barcelona:
<http://governobert.bcn.cat>

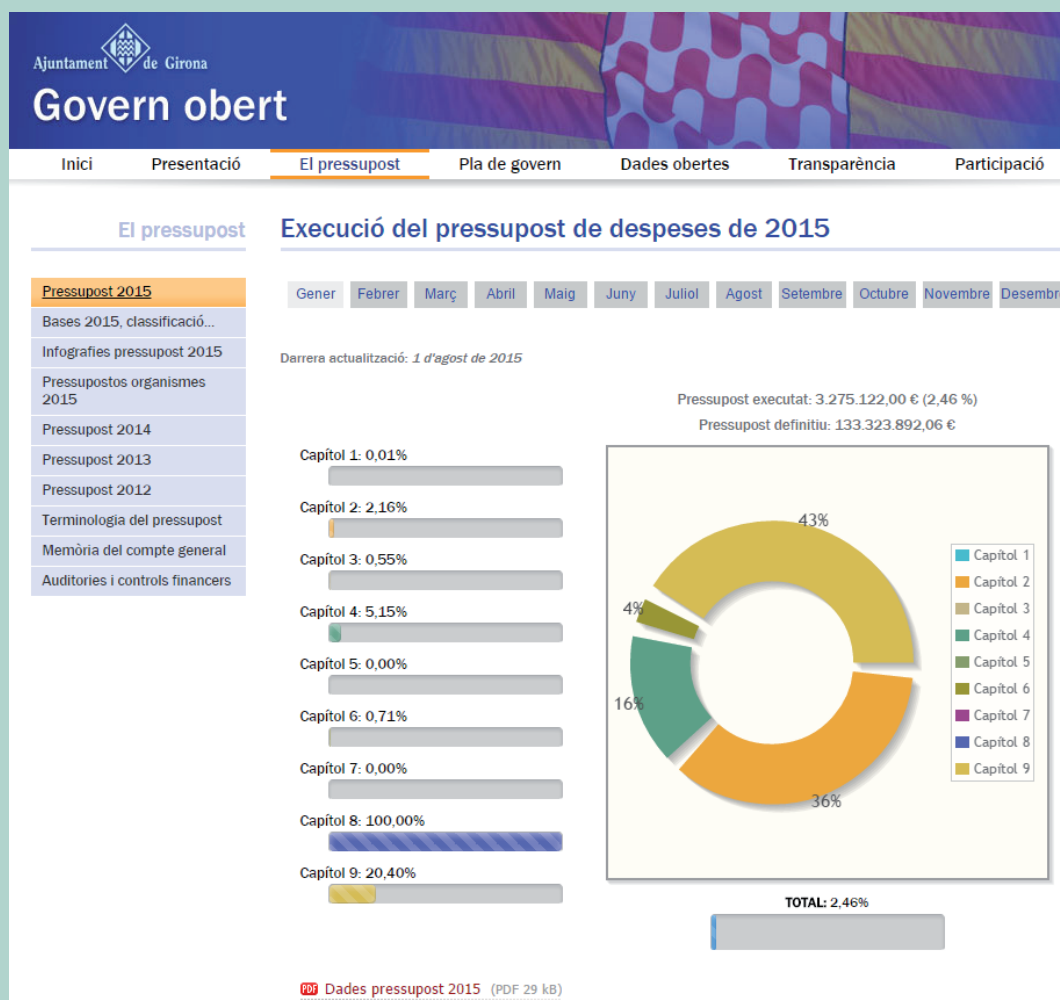
- **Pressupostos.** És tota la informació relacionada amb els comptes públics. En aquest sentit inclou:
 - Ingressos desglossats per cada secció.
 - Despeses desglossades per cada secció.

Alhora, s'ha de facilitar una àrea que permeti descarregar informació i demanar altres dades que no apa-

reguin inicialment. Això facilita al màxim el desglossament i la divulgació en relació amb el diner públic.

Una de les seccions d'informació sobre els pressupostos més completes que hi ha a Catalunya és la de l'Ajuntament de Girona.

14

Secció de pressupostos de l'Ajuntament de Girona: <http://www.girona.cat/governobert/cat/pressupost.php>

- **Blogs municipals.** Són portals web on és permès d'escriure articles especialitzats en determinades àrees. Normalment estan orientats a explicacions més personals i no d'informació estrictament institucional. Els blogs funcionen força bé per donar pro-

ximitat a una àrea i permeten molt de marge per a la creativitat. Els portals més habituals són els allotjats als servidors Blogspot i Wordpress, però hi ha altres plataformes amb similars facilitats.

Visit Premià de Dalt!

ACTUALITAT

- Notícies
- Agenda
- Revista Municipal "La Pinassa"
- Escriu a la revista municipal
- Premià de Dalt Mèdia
- Enquestes a peu de carrer
- Rebre informació municipal
- Tallers oberts de Cultura
- Blogs Municipals
- Àlbums de fotos

ATENCIÓ CIUTADANA

- Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC)
- Telefons d'interès
- Participació Ciutadana

BLOCS MUNICIPALS

Aquest és un nou espai del web de l'Ajuntament de Premià de Dalt, i neix amb l'objectiu d'enriquir-lo amb informació, actualitzada diàriament, específica de diferents serveis i equipaments municipals. En cada notícia i article que es penja a cadascun d'aquests blocs, les persones usuàries poden fer comentaris i suggeriments. El que es pretén és donar, de primera mà, informació específica per a les persones usuàries de cadascun dels serveis amb bloc.

-
Bloc del Punt de Voluntariat
-
Bloc de la regidora Magda Julià: Salut, Serveis Socials, Dona, Gent Gran i Participació
-
Bloc de la remodelació integral de Santa Maria-Santa Anna-Tió
-
Bloc de la regidoria d'Ensenyament
-
Bloc de l'Aula Municipal d'Adults, situada a la plaça Mil·lenari
-
L'activitat de les Escoles Bressol Municipal (Cristòfol Ferrer i Santa Anna - Tió) en un sol clic!
-
Bloc de l'Escola Municipal de Música de Premià de Dalt
-
El Punt d'Informació Juvenil (PIJ) La Fletxa i tota l'activitat i comentaris que genera
-
El bloc del Servei Municipal d'Ocupació i Promoció Econòmica: cursos, ofertes de treball,

Blogs municipals de l'Ajuntament de Premià de Dalt:<http://www.premiadedalt.cat/document.php?id=2036>

- **Localització de punts d'interès (mapes).** Són mapes que permeten la geolocalització de llocs d'interès, com ara adreces de carrers, museus, cinemes, biblioteques, poliesportius, parcs, escoles, centres

cívics, seu de l'Ajuntament, zones d'aparcament, punts de recollida d'escombraries, punts de reciclatge, senyals de circulació, entre d'altres.

Ajuntament d'Arenys de Munt

Geoportal

Què és una IDE?

Visors de mapes

Geoserveis OGC

Metadades

Tutorials

Normativa

Documents

Enllaços

Contacte

Visors de mapes

Geocercador de llocs d'interès
Nomenclàtor - Diputació de Barcelona
http://sitmun.diba.cat/nomenclator?mun_ine=08007

Guia de carrers
Geocercador d'adreces municipal - Diputació de Barcelona
http://sitmun.diba.cat/sitmun_gca?mun_ine=08007

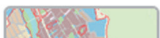
SITMUN
Sistema d'Informació Territorial Municipal - Diputació de Barcelona
http://sitmun.diba.cat/sitmun2/inicio.jsp?app=1&user=public_aj&ine=08007

Mapes de patrimoni cultural
Mapes del patrimoni cultural - Diputació de Barcelona
http://patrimonicultural.diba.cat/index.php?codi_ine=08007

Google Earth
Google Earth amb la cartografia de la província de Barcelona
http://sitmun.diba.cat/ge?service=IDEBarcelona&mun_ine=08007
[És necessari tenir instal·lat el programari Google Earth]

Mapa urbanístic de Catalunya

Informació del municipi

Notícies IDEBarcelona

Notícies ICC

Notícies IDEE

Blog IDEE

Blog datos.gob

Notícies INSPIRE

Notícies LAPSI 2.0

Portal amb geolocalització de l'Ajuntament d'Arenys de Munt:
http://sitmun.diba.cat/idelocals/index.php?mun_ine=08007&bgColor=AB2954&txtColor=FFFFFF&idec=1

- **Incidències (reporting tools).** Són totes les funcions que permeten visualitzar accidents, delictes, incendis, carrers tallats, entre altres afectacions. Un exem-

ple d'aquest recurs és el lloc web Fix Mystreet (City of London), molt popular per poder indicar diferents problemes, a part de permetre la participació.

FixMyStreet City of London Corporation

FixMyStreet is now available for local council websites. [Find out more.](#)

Show about

1 to 100 of 384 [Next](#)

- Multiple street lights are out on Blackfriars Bridge
08:51, 17 Jul 2015, last updated 16:08, 26 Oct 2015
- Pot holes
13:00, 8 Oct 2015
- Animal Fouling...
08:33, 28 Sep 2015
- Damaged pavement
20:17, 10 Jan 2015, last updated 01:37, 26 Sep 2015
- Poor lighting
19:49, 24 Sep 2015, last updated 14:24, 25 Sep 2015
- Star drawn on lamppost
19:55, 23 Sep 2015
- Huge lump of tarmac protruding from the road
15:48, 23 Sep 2015
- Padlocks on Millennium Bridge
18:48, 5 Apr 2013, last updated 18:41, 17 Sep 2015 (fixed)
- Uneven/raised paving slabs near Chancery Lane tube entrance (o/s Cafe Nero).

mySociety

[Report a problem](#) [Your reports](#) [All reports](#) [Local alerts](#) [Help](#)

London

Permalink

Fix Mystreet (City of London):
<https://www.fixmystreet.com/reports/City+of+London+Corporation>

A Catalunya, molts ajuntaments ja han començat a desenvolupar instruments per facilitar la comunicació d'incidències, com és el cas de l'Ajuntament de Sant Pol de Mar.

18

NOTIFICA UNA INCIDÈNCIA A LA VIA PÚBLICA

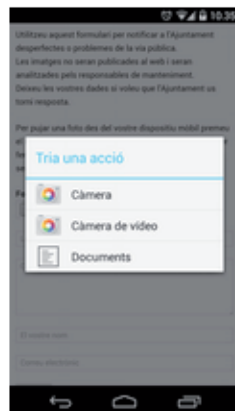
Utilitzeu aquest formulari per notificar a l'Ajuntament desperfectes o problemes de la via pública.

Les imatges no seran publicades immediatament al web i seran analitzades pels responsables de manteniment. Un cop resolta la incidència apareixerà en el llistat inferior. Deixeu les vostres dades si voleu que l'Ajuntament us torni resposta.

Per pujar una foto des del vostre dispositiu mòbil premeu el botó "Escollir fitxer" del formulari i escolliu la opció per fer una fotografia nova o triar-la de la vostra galeria segons convingui.

Gràcies per la vostra col·laboració

Accediu al llistat d'[incidències resoltes](#)

Fotografia

Tria un fitxer

No s'ha triat cap fitxer

Puja

Localització

Comentaris

El vostre nom

Correu electrònic

ENVIAR

3.1.2. Dades obertes

En la mateixa línia que els instruments de l'àmbit de la transparència, els projectes de “dades obertes” han de tenir un format adequat que en faciliti la bona lectura i el tractament lliure per part de qualsevol ciutadà. Per això, a l'hora de crear portals d'*open data* cal que les dades estiguin categoritzades en *datasets*, o conjunts de dades, que tinguin un format accessible i comprensible i que garanteixin la privacitat de les dades personals.

Així doncs, els portals de dades obertes podrien incloure els diferents recursos que es presenten tot seguit, els quals configurarien un catàleg de dades i d'instruments necessaris per visualitzar-les (*city dashboard*).

Una de les experiències pioneres és la que ofereix l'Ajuntament de Gavà.

Gavà Obert

+

Cercar Dades a Gavà Obert

La plataforma de dades obertes Gavà Obert ofereix a tots els ciutadans i ciutadanes, entitats, empreses i qualsevol persona o col·lectiu interessat, una manera més fàcil, còmode i millor d'accedir i utilitzar la informació pública. Amb aquest portal, tothom pot revisar, comparar, visualitzar i analitzar les dades -i compartir els seus descobriments- en temps real i sense cap tràmit o intermediació.

Dades Obertes?

Catàleg de Dades

El catàleg de dades obertes proporciona accés lliure i obert a més de 50 conjunts de dades de la ciutat.

Finances Municipals

Portal de dades obertes de l'Ajuntament de Gavà:
<https://gavaobert.gavaciutat.cat/>

- **Dades estadístiques** sobre les diferents realitats del municipi. Poden ser demogràfiques, econòmiques, socials, urbanes i d'altres tipus.

El portal de dades estadístiques de l'Ajuntament de Barcelona és actualment un dels més complets en

aquest sentit, sobretot després que s'hi incorporessin mapes per visualitzar les dades. Tanmateix, arreu de Catalunya hi ha experiències en altres municipis, com Granollers, que marquen la pauta de com ha de ser un gran portal d'indicadors i dades estadístiques.

Portal d'indicadors de l'Ajuntament de Granollers: <http://indicadors.granollers.cat/internet/default.aspx>

- **Resultats electorals i consultes ciutadanes.** Són totes les dades relacionades amb processos electorals i consultes ciutadanes en què es té en compte el vot directe de la ciutadania.

3.2. Participació ciutadana

El desenvolupament de la participació ciutadana és fonamental per fer possible el diàleg entre l'Administració pública i els ciutadans. La participació va més enllà de la transparència institucional i consolida el model de govern obert gràcies al pas de la informació unilateral a la multilateral. Aquesta dinàmica converteix l'Administració en una institució més permeable a les demandes ciutadanes i, per tant, més eficaç i eficient a l'hora de decidir correctament una política pública.

Els ciutadans han de poder intervenir, de manera individual o col·lectiva, en la definició i l'aplicació de les polítiques públiques.

Aquesta “conversa constant” amb la ciutadania fa que els governs practiquin l'escolta activa de les necessitats i demandes, cosa que permet ajustar la presa de decisions i afinar les polítiques públiques.

Els governs locals tenen un paper clau en la promoció d'un entorn urbà dinàmic i participatiu que fomenti la implicació de tota la ciutat. I justament en aquest punt entren en joc les estratègies de govern obert¹⁵ aplicades a l'àmbit local.

L'aplicació del govern obert és una oportunitat per implicar la ciutadania i vincular-la als seus represen-

¹⁵ Lathrop i Ruma (Eds.) (2010). *Open Government*. Califòrnia: O'Reilly Media.

tants polítics o perquè participi directament en processos d'informació, de consultes ciutadanes i electorals. Aquesta dinàmica permetrà desenvolupar, establir, visualitzar i simular decisions i polítiques públiques, i també segmentar la població de manera precisa, amb l'objectiu de conèixer i entendre millor les seves necessitats.

El foment de la participació ciutadana en els mecanismes tradicionals (política tradicional, votació via paperetes i urnes electorals) es pot portar a terme a través de les TIC, tot promovent la seva subsidiarietat a escala local i de barri, i fomentant les consultes més enllà dels cicles electorals. Això permet aprofundir en els recursos locals i promou el saber fer i les habilitats per desenvolupar noves formes d'exercir l'*advocacy* que, al seu torn, poden enfortir els vincles entre diferents cultures i interessos.

3.2.1. Les TIC al servei de la participació ciutadana

Els instruments de participació s'han d'adreçar al conjunt de la ciutadania, i l'Administració ha de posar a la seva disposició els recursos de formació pertinents perquè en pugui dominar l'ús. També es poden destinar als sectors de la ciutadania i d'entitats directament afectats per les polítiques públiques.

El govern obert ha de ser capaç de permetre que els ciutadans i les entitats facin arribar a l'Administració pública propostes, suggeriments i opinions sobre qual-sevol assumpte en què aquesta sigui competent. L'Administració, en aquest sentit, té l'obligació de donar-los una resposta motivada.

Per poder fer efectiva aquesta participació ciutadana calen instruments adaptats a les diferents realitats socials, necessitats i modalitats de participació.

A continuació s'exposen alguns dels principals instruments i plataformes per fomentar la participació en línia en el marc del govern obert.

- **Plataformes de participació en línia (crowdsourcing).**

Actualment podem trobar diverses tipologies de plataformes de participació en línia. En destaquen dues de gran referència, que són el "Participatory Budgeting in NYC", <http://pbnyc.org> de Participatory Budgeting Project, i el portal de participació i *crowdsourcing* de Lisboa.

Aquestes plataformes de participació permeten fer propostes i votar, però també ofereixen la possibilitat de controlar el govern i aportar comentaris, suggeriments i propostes, plantejar queixes i explicar problemes locals, consultar serveis i descriure experiències, i interactuar amb els serveis municipals. Tot plegat, per mitjà dels instruments que s'esmenten tot seguit.

- o **Documents comentables (wiki de l'ajuntament).** Es tracta de documents que admeten ser comentats i esmenats pels usuaris.
- o **Peticions i recollida de signatures electròniques.** Són plataformes on es poden fer peticions i recollir signatures de manera virtual. Un exemple popular és Change.org, que permet fer peticions a favor de diferents causes socials. Pot ser un recurs molt útil per atendre demandes ciutadanes i quantificar-les segons el suport que reben.
- o **Baròmetres municipals, enquestes i sondejos.** Són instruments per conèixer l'opinió dels ciutadans a través de qüestionaris.

- o **Xats web.** Es tracta d'espais de comunicació directa orientats a potenciar la proximitat i resoldre qüestions informals. L'ús més freqüent és amb l'aplicació WhatsApp, però també n'hi ha d'altres, com Telegram.
- o **Aplicacions mòbils (app).** Tenen una funcionalitat similar a la d'una pàgina web, però adaptada a dispositius mòbils. La seva màxima potencialitat rau en el disseny d'aplicacions que ofereixen funcions molt concretes.

App Caldes Clar de l'Ajuntament de Caldes de Montbui:

CALDESLAR

Descarrega't
la nova **app**
de la **transparència**

**A Caldes, tenim els
comptes clars!**

 Ajuntament de
Caldes de Montbui

CALDESLAR

**Porta els comptes de
l'Ajuntament al teu mòbil**

La transparència ens apropa a tu.
Per això posem al teu abast d'una
manera fàcil i molt visual els **principals
comptes i dades econòmiques** de
l'Ajuntament de Caldes de Montbui,
perquè puguis conèixer i avaluar la gestió
municipal des del teu dispositiu mòbil.

**Descarrega't l'app CaldesClar
al teu mòbil i descobreix totes les dades
a les que tindràs accés**

Cerca CaldesClar als principals Markets:

ANDROID APP ON
 Google play

Available on the
 App Store

 Ajuntament de
Caldes de Montbui

- o **Pressupostos participatius en línia.** Són llocs web on els ciutadans poden fer aportacions i votar sobre el total o una part concreta dels pressupostos.

Ajuntament de Sitges

Mapa del web | Índex alfabètic | Cerca al web

Directori

La institució

L'Ajuntament t'informa

Tràmits

Sitges tema a tema

Sobre la Vila

Pressupost Municipal Participatiu

PRESSUPOST MUNICIPAL PARTICIPATIU

Sitges • 2015

Avis: El procés de participació ciutadana per al Pressupost 2015 està actualment tancat

Escrutini de vots

72 propostes ciutadanes

(Termini tancat)

Resultat de les

Consulta les

Pressupost participatiu de l'Ajuntament de Sitges:
http://www.sitges.cat/html/pressupost_municipal_participatiu/

- o **Hackatons.** Aquestes competicions ciutadanes organitzades per entitats en col·laboració amb l'Administració pública, tenen com a objectiu l'intercanvi de coneixements entre els participants mitjançant el desenvolupament d'aplicacions informàtiques.

24

Traductor Google

Cercar a Govern Obert

Transparència

Participació

Col·laboració

Innovació social

Els nostres reptes

Projectes europeus

Xarxes col·laboratives

Intercanvis de coneixement

Premis

Jornades i congressos

Datathon 2015

Datathon 2015

Escaltar

Vols desenvolupar una app que ajudi a millorar la ciutat de Sant Cugat?
T'apassiona el món del Big Data i les Smart Cities?
Si és així, el pròxim 24 i 25 d'abril no et pots perdre el primer Datathon que l'Ajuntament de Sant Cugat està organitzant juntament amb Synergic Partners.
L'activitat és oberta a tothom: desenvolupadors, programadors, estadístics...
Persones amb idees innovadores i amb ganes d'aportar solucions creatives.

Datathon

SantCugat

Smart City

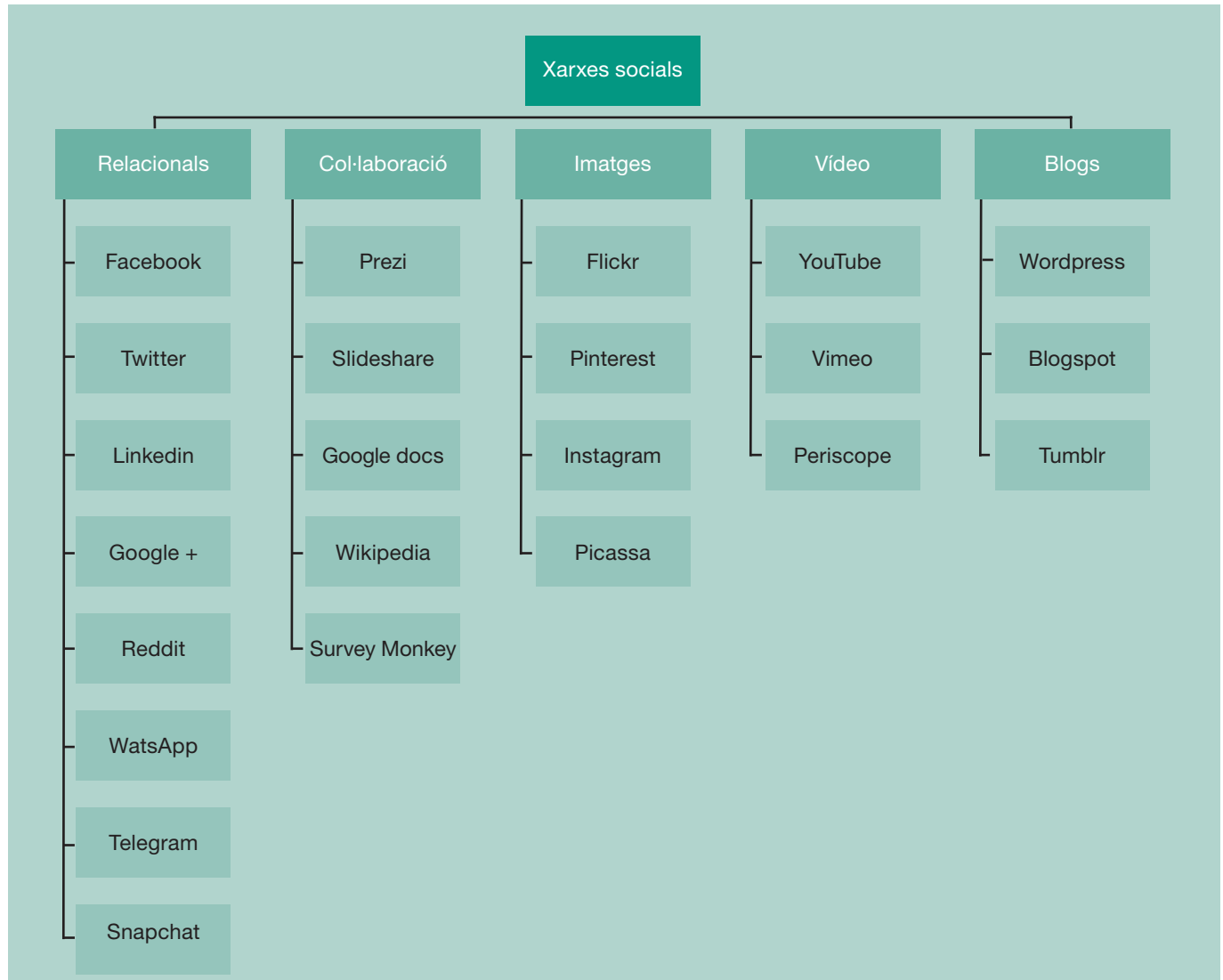
Open Data

Datathon de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès:
<http://www.santcugat.cat/go/datathon-2015>

o **Les xarxes socials.** El món 2.0 canvia a una velocitat difícilment abastable per les administracions públiques i és un fenomen que ja no té marxa enrere. Tanmateix, molts ajuntament

estan fent passos cap a l'adopció de les xarxes socials com a eines importants en la seva relació amb els ciutadans i ciutadanes.

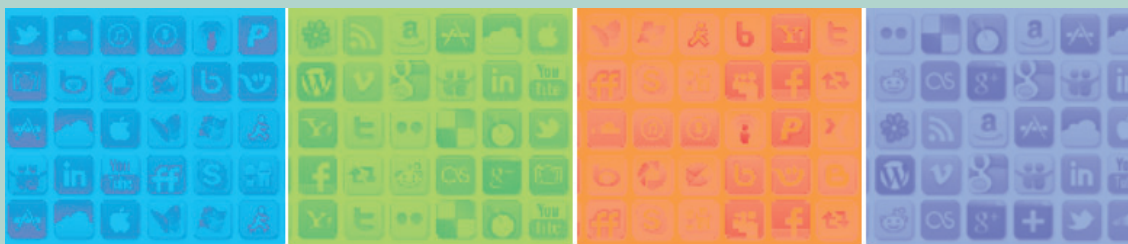
Gràfic 9.
Xarxes socials

No és gens estrany veure com proliferen els comptes de Twitter o Facebook de diferents serveis municipals. Davant aquesta nova realitat, les administracions locals han de ser capaces d'adoptar un plantejament estratègic a l'hora de proposar les seves accions i iniciatives en el món dels *social media*.

Per abordar aquesta necessitat, es recomana elaborar un Pla Municipal de Social Media (PMSM). Assumir el desenvolupament d'aquest pla implica que les accions

2.0 dels ajuntaments hauran de respondre als objectius del govern local i ser coherents amb els seus recursos. El PMSM és un dels instruments que han de donar sentit a les accions 2.0 de les administracions públiques. Una de les formes en què es materialitza la planificació de la presència de l'ajuntament a les xarxes socials és amb l'elaboració d'una guia d'estil o guia d'ús, com és el cas de la guia d'ús de les xarxes socials de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat.

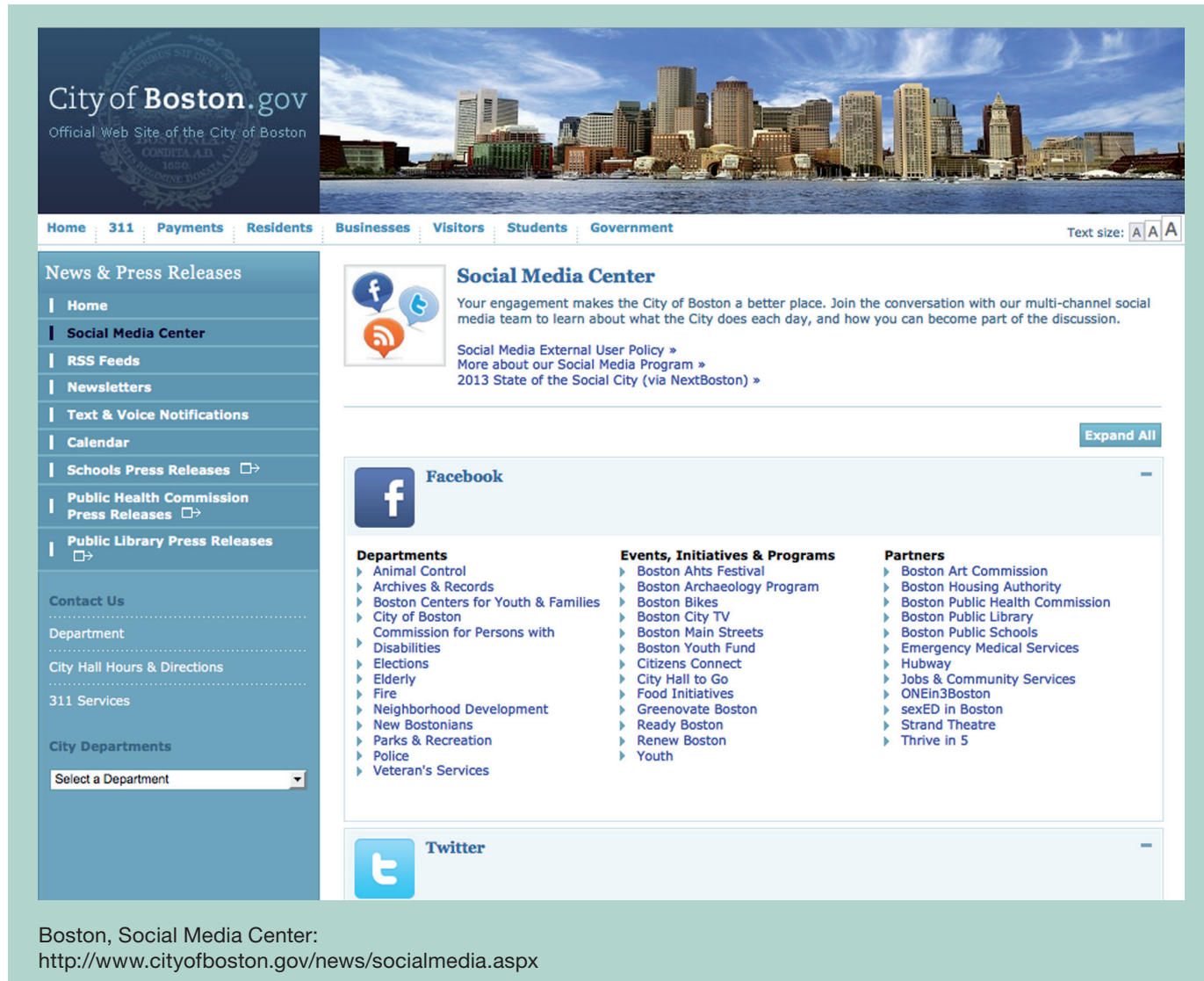
Ajuntament de
Sant Feliu
de Llobregat

Guia d'ús de les xarxes socials

Dins els webs institucionals dels municipis és habitual que surtin també els enllaços per accedir als perfils de les diferents xarxes socials. Aquests espais normalment inclouen els següents perfils de les xarxes socials.

3.3. Col·laboració

En general, l'extensió del govern obert planteja la necessitat d'una transformació de les estructures i dels processos institucionals, pel que fa a la innovació i als procediments i l'aplicació de la presa de decisions.

City of Boston.gov
Official Web Site of the City of Boston

Home 311 Payments Residents Businesses Visitors Students Government Text size: A A A

News & Press Releases

- Home
- Social Media Center**
- RSS Feeds
- Newsletters
- Text & Voice Notifications
- Calendar
- Schools Press Releases
- Public Health Commission Press Releases
- Public Library Press Releases

Contact Us

Department

City Hall Hours & Directions

311 Services

City Departments

Select a Department

Social Media Center

Your engagement makes the City of Boston a better place. Join the conversation with our multi-channel social media team to learn about what the City does each day, and how you can become part of the discussion.

Social Media External User Policy »
More about our Social Media Program »
2013 State of the Social City (via NextBoston) »

Expand All

Facebook

Departments

- Animal Control
- Archives & Records
- Boston Centers for Youth & Families
- City of Boston
- Commission for Persons with Disabilities
- Elections
- Elderly
- Fire
- Neighborhood Development
- New Bostonians
- Parks & Recreation
- Police
- Veteran's Services

Events, Initiatives & Programs

- Boston Ahts Festival
- Boston Archaeology Program
- Boston Bikes
- Boston City TV
- Boston Main Streets
- Boston Youth Fund
- Citizens Connect
- City Hall to Go
- Food Initiatives
- Greenovate Boston
- Ready Boston
- Renew Boston
- Youth

Partners

- Boston Art Commission
- Boston Housing Authority
- Boston Public Health Commission
- Boston Public Library
- Boston Public Schools
- Emergency Medical Services
- Hubway
- Jobs & Community Services
- ONEin3Boston
- sexED in Boston
- Strand Theatre
- Thrive in 5

Twitter

Boston, Social Media Center:
<http://www.cityofboston.gov/news/socialmedia.aspx>

Per això, aquest nou escenari implica repensar l'**administració, tot reestructurant l'organització interna i externa de l'ajuntament.**

Per organització interna entenem la forma en què una Administració pública s'organitza de la manera més eficaç i eficient per donar sortida al govern obert.

En aquest sentit, el "govern obert comporta que tots els departaments de l'Administració local col·laborin amb la ciutadania i les comunitats, ajudant a promoure el creixement econòmic i fent que les operacions i els serveis posin la ciutadania en el centre de les decisions"¹⁶

En la cooperació i col·laboració entre administracions cal incorporar mecanismes i sistemes que facilitin la coordinació de l'organització interna. Així mateix, és fonamental establir instruments formatius per anar renovant els coneixements del personal a càrrec de les administracions públiques locals.

Des de la perspectiva externa, el govern obert **impli-ca un diàleg permanent amb la ciutadania, que es pot traduir en aportació d'informació, de recursos públics, etc.**

Per tant, han d'existir **mecanismes àgils per filtrar la informació i donar resposta a la transparència institucional**, departaments estadístics que centralitzin les dades, tant generals com sectorials, per fer accessibles als ciutadans les més adequades. Finalment, hi ha d'haver una organització que permeti que les demandes i la informació ciutadana s'incorporin a l'Administració per donar una resposta a les necessitats.

Atesa la complexitat de la implantació del govern obert, les administracions necessiten personal sensibilitzat (el

que s'anomena "intraemprenedors"¹⁷), altament especialitzat en diverses disciplines i amb habilitats flexibles, capaç d'assumir diverses funcions i de moure's en entorns innovadors. També s'haurà de garantir la publicitat, l'accés, la divulgació i l'ús de les dades per a l'efectiva transparència institucional i la participació ciutadana.

3.3.1. Les TIC al servei de la col·laboració

L'ajuntament ha de fomentar el treball col·laboratiu dins dels departaments, entre els departaments i també amb les diferents administracions. Aquesta comunicació permetrà un intercanvi d'informació entre empleats que enriquirà el treball dut a terme, i s'aprendrà de les experiències d'altres i de la tasca desenvolupada en la pròpia organització i en altres institucions.

Els principals instruments col·laboratius que un ajuntament pot utilitzar per afavorir la col·laboració interna són els següents:

- **Wikis compartides entre departaments.** Són recursos ideals per a la gestió de projectes i del coneixement que està repartit entre empleats de les diferents àrees.
- **Fòrums** en els quals els empleats puguin debatre, de manera horitzontal o vertical, els assumptes de l'ajuntament. Són un instrument que afavoreix la comunicació entre àrees i la resolució de problemes gràcies al coneixement comú.

¹⁶ Haque i Husman (2012). "Surely there's a smarter approach to smart cities?": <http://www.wired.co.uk/news/archive/2012-04/17/potential-of-smarter-cities-beyond-ibm-and-cisco>

¹⁷ Criado, J. en NovaGob "Intraemprendizaje público. Por una administración innovadora y abierta" <http://www.novagob.org/discussion/view/51471/intraemprendizaje-publico-por-una-administracion-innovadora-y-abierta> comentario del libro de Alberto Ortiz de Zárate "Intraemprendizaje Público. Por una Administración Innovadora y Abierta" <http://www.innapinova.org/portfolio/intraemprendizaje-publico/>

- **Blogs d'empleats públics.** Són blogs temàtics o centrats en assumptes municipals, entre altres temes.
- **Recursos per compartir documentació** en xarxa.
- **Calendaris comuns.**
- **Agenda de contactes comuns.**
- **Xarxes socials.**
- **Notícies compartides.**
- **Llistes de correu electrònic.**
- **Comunitats virtuals.**

Es tracta de recursos que no són útils només en el treball diari dels empleats públics, sinó que permeten recopilar i centralitzar en un únic punt tota la informació de l'Administració. D'aquesta manera s'agilita la rotació de personal per a l'organització, ja que el coneixement continua residint en la base documental.

Cal establir mecanismes per fomentar la participació interna i posar en valor la iniciativa, el coneixement i l'experiència dels membres del personal de l'ajuntament, ja que constitueixen el recurs més important de la institució. Els empleats públics tenen un gran coneixement a l'hora de dur a terme el seu treball i idees molt pràctiques sobre la manera de millorar el procés, resoldre problemes i potenciar la qualitat del servei. Cal fomentar que aquesta iniciativa latent en l'empleat s'aprofiti al màxim en benefici del funcionament de l'ajuntament.

Per al foment de la participació interna, l'ajuntament ha de donar suport a l'ús de les xarxes socials per part dels empleats (blogs, grups a Facebook, etc.). Són un espai de comunicació, no solament entre diferents departaments, administracions o entitats, sinó també per

compartir coneixement amb els altres empleats públics de la mateixa àrea i així millorar el servei o contrastar opinions, entre altres efectes. Això permetrà aprofitar la gran experiència que posseeix el personal de les entitats locals.

L'ajuntament hauria de premiar i reconèixer la participació, la implicació i el compromís dels seus empleats. També podria crear plataformes per a la recollida d'idees de millora que permetin als empleats públics contribuir amb les seves iniciatives i experiència a millorar el servei ofert als ciutadans.

Cal fomentar una cultura interna a l'ajuntament en què la col·laboració i la participació s'integrin en el treball habitual. Per aconseguir-ho, no n'hi ha prou de posar a disposició dels empleats els instruments necessaris, sinó que cal definir unes polítiques sobre ús responsable, participació i utilització intel·ligent dels recursos col·laboratius.

Aquestes mesures portarien l'ajuntament a establir un compromís i a minimitzar la por al canvi dels treballadors, a més a més de fomentar la participació i la col·laboració internes.

4

El full de ruta cap al govern obert

El govern obert és una nova forma de comunicació **bidireccional, permanent i transparent** entre l'Administració municipal i els ciutadans, mitjançant la qual s'ha d'assolir la seva participació efectiva i la seva col·laboració en els processos de decisió. Els eixos estratègics del govern obert són **la participació, la transparència i la col·laboració**.

Per situar l'Administració local en aquest nou escenari, des de l'ajuntament es poden prendre diferents mesures:

1. La creació de la **Regidoria de Transparència i Govern Obert**.
2. L'elaboració del **Pla de govern obert**.
3. La creació del **Portal de govern obert**.

4.1. La Regidoria de Transparència i Govern Obert

Per tal d'iniciar el procés d'obertura de l'ajuntament és recomanable crear la Regidoria de Transparència i Govern Obert. Això permetrà fixar un lideratge polític clar a l'ajuntament que assumeixi el canvi cap a un govern obert.

A més a més, caldria crear l'estructura tècnica necessària i dotar un equip de persones amb responsabilitat perquè l'implementi en cadascuna de les àrees d'incidència (transparència, dades obertes, participació ciutadana i gestió col·laborativa).

També cal identificar una persona que s'encarregui de coordinar l'impuls del govern obert. Aquest sol ser un lloc vinculat a l'àrea de comunicació, modernització de l'Administració, innovació, o participació i atenció a la ciutadania.

Tot això demana accions de sensibilització i de formació del personal municipal sobre aquesta nova manera de treballar, més oberta, tot incidint en la importància de fer-ho així i ressaltant-ne els avantatges.

4.2. El Pla de govern obert

En l'elaboració del Pla de govern obert cal tenir en compte els públics que en són destinataris.

- El **públic intern** està format per les persones que treballen a l'ajuntament, tant càrrecs polítics com tècnics.
- El **públic extern** és la ciutadania a la qual cal retre comptes de la gestió.
Tant el públic intern com l'extern han de conèixer l'aposta de l'ajuntament pel govern obert i oferir la seva visió sobre què esperen en aquesta matèria.
El més important per aconseguir un ajuntament obert és explicar que cal la implicació de tothom per aconseguir l'objectiu comú. També la implicació de la ciutadania, que finalment serà la beneficiària del valor que aporten la transparència, l'obertura de dades, la participació i la col·laboració.

4.3. Objectius del Pla de govern obert

Els objectius de les polítiques públiques que s'inscriu en el Pla de govern obert poden ser diversos, com ara els que s'enumeren tot seguit.

1. Transparència i dades obertes

- Promoure un major accés a la informació i divulgació sobre les activitats del govern municipal.

- Publicar de manera sistemàtica dades sobre la despesa pública i el rendiment de les activitats i els serveis públics.
- Proporcionar activament informació, incloses les dades primàries, en formats que el públic pugui trobar, comprendre i utilitzar i reutilitzar fàcilment.
- Visibilitzar la importància de les dades obertes per promoure l'accés de la societat civil a la informació pública i facilitar la interoperabilitat dels sistemes d'informació del govern.
- Sol·licitar comentaris de la ciutadania per saber quina informació li resulta més valuosa i tenir en compte les seves valoracions.

2. Foment de la participació ciutadana

- Fer més transparents la formulació de polítiques i la presa de decisions, mitjançant l'establiment de canals per sol·licitar l'opinió de la ciutadania i augmentar la seva participació en la realització, el seguiment i l'avaluació de les activitats municipals.
- Protegir la capacitat d'entitats i de la societat civil perquè el seu funcionament promogui la llibertat d'expressió, d'associació i d'opinió.
- Crear mecanismes que permetin una major col·laboració entre l'ajuntament, les entitats i les empreses.
- Fomentar la participació de la societat civil i de la comunitat empresarial per identificar pràctiques eficaces i enfocaments innovadors que permetin aprofitar les noves tecnologies, apoderar les persones i promoure la transparència en l'ajuntament.

3. Accés a les noves tecnologies per a l'obertura i la col·laboració

- Crear espais en línia, accessibles i segurs, com ara plataformes per a la prestació de serveis, la participació ciutadana i l'intercanvi d'informació i idees.
- Augmentar la connectivitat en línia i mòbil i promoció de l'ús de mecanismes per a la participació ciutadana.
- Donar suport i desenvolupar l'ús d'innovacions tecnològiques per part dels empleats públics i els ciutadans.

32

4.4. El Portal de govern obert

El Portal de govern obert serà un dels elements més visibles en el marc del full de ruta per a l'obertura del govern obert local. Ha d'estar estructurat en diverses seccions que oferiran continguts amb la finalitat d'universalitzar l'accés a les dades per a tota la ciutadania d'una manera més centralitzada, àmplia i detallada.

4.4.1. Els apartats del Portal de govern obert

- **El meu ajuntament.** Serà un apartat per fer tràmits electrònics on es trobarà tota la informació relacionada amb la institució municipal, els serveis i els seus equipaments.
- **Transparència.** Mostrarà els indicadors que mesuren el nivell de transparència de les webs municipals, com ara l'Índex de Transparència dels Ajuntaments (ITA) o l'indicador Infoparticipa de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), així com els indicadors globals de ciutat.

- **Dades obertes.** Serà una secció dedicada a les dades obertes on es podrà trobar i descarregar informació completa de la ciutat: agenda d'actes, entitats, equipaments, activitats econòmiques, carrers, itineraris o informació estadística de la població, entre d'altres.
- **Pressupost municipal.** Aquí, la ciutadania podrà consultar l'estat d'execució de la despesa, els ingressos, i seleccionar els períodes de temps i el tipus de consulta que vol formular.
- **Pla de govern.** Inclourà informació detallada, tant dels programes de govern impulsats a escala municipal com del grau de compliment de les accions i actuacions que se'n derivin.
- **Participació.** Recollirà els diversos àmbits de participació que l'ajuntament ofereix a la ciutadania, estructurats en espais de participació directa, com ara les xarxes socials, i de participació a través dels consells municipals o les entitats.

4.4.2. L'avaluació del Portal de govern obert

Índex de Transparència dels Ajuntaments

L'Índex de Transparència dels Ajuntaments (ITA) està elaborat per l'organització Transparency International Espanya i avalua els ajuntaments a partir de vuitanta indicadors, distribuïts en sis àrees: informació sobre la corporació municipal; relacions entre els ciutadans i la societat; transparència econòmica i financera; transparència en les contractacions i costos totals dels serveis; transparència en matèries d'urbanisme, obres públiques i medi ambient, i indicadors de la Llei de Transparència.

Indicadors Infoparticipa

El mapa Infoparticipa (UAB), elaborat pel Laboratori de Periodisme i Comunicació per la Ciutadania Plural de

la UAB, inclou quaranta-un indicadors referits a quatre qüestions:

1. Qui són els representants polítics?
2. Com gestionen els recursos col·lectius?
3. Com informen de la gestió dels recursos col·lectius?
4. Quins instruments ofereixen per a la participació ciutadana en el control democràtic?

Indicadors globals de ciutat

Els indicadors GCI (Global City Indicators) reflecteixen la qualitat de vida de la ciutat i són definits pel Banc Mundial, una associació que té el propòsit de combatre la pobresa i recolzar el desenvolupament.

4.5. Els reptes per encarar el full de ruta cap al govern obert

Les accions per crear un ajuntament obert no comporten només la implantació d'una sèrie de plataformes i recursos tecnològics que permetin la col·laboració, la participació i la transparència. Són mesures que han d'anar precedides també d'un canvi cultural molt important en el si de l'ajuntament, entre els seus empleats i els representants polítics.

En aquest procés **poden aparèixer diferents tipus de resistències:**

- Per part dels representants polítics, a l'hora d'obrir la gestió i la informació municipal als ciutadans.
- Per part d'alguns empleats públics, que no estiguin prou sensibilitzats o no tinguin les actituds necessàries per treballar en xarxa.

Per tant, aquest canvi cultural s'ha de donar en diferents àmbits:

- **En l'àmbit del lideratge**, ja que comporta una major implicació dels governants i polítics, que són els que han de promoure el canvi en el seu ajuntament i els primers que han de posar en pràctica aquestes mesures perquè siguin eficaces.
- **En l'àmbit de la formació i l'acceptació del nou model de participació i col·laboració per part dels empleats públics.** S'ha de tenir en compte la por al canvi, i per afrontar-la serà necessària una tasca important de comunicació, sensibilització i formació per fer particip tothom d'aquest nou model de treball en xarxa que comportarà una manera nova de fer les coses.

En definitiva, cal una adequada gestió del canvi cultural que atengui diferents aspectes:

- Ha de ser un **canvi cultural amb un lideratge polític** que permeti l'obertura de l'ajuntament i fomenti la participació i la col·laboració internes i externes.
- Caldrà **comunicar i formar els empleats públics** en aquesta nova manera de treballar, col·laborativa i oberta, tot incidint en la importància de fer-ho d'aquesta manera, ressaltant-ne els avantatges i comunicant com minimitzar els possibles riscos.
- S'ha de donar a conèixer als treballadors públics **com els influeix el nou model de treball** i com s'integra en el que ja estan fent servir.
- Hi ha d'haver una **tasca de comunicació i conscienciació interna** a l'ajuntament que aclareixi les pors que puguin sorgir arran de la utilització de la web en el treball diari de l'Administració.
- Cal tenir en compte que la possibilitat que els empleats públics facin un mal ús de les xarxes socials és un problema de gestió interna, no de la tecnologia en si. Aquesta mateixa preocupació va aparèixer quan van sorgir altres tecnologies, com ara el telèfon mòbil

o el correu electrònic, i el treball dels empleats públics ha millorat gràcies a aquests mitjans. Per això, l'ajuntament ha de dissenyar unes polítiques clares i comprensibles sobre com utilitzar les eines 2.0 de manera responsable.

- El risc per a la seguretat que pugui existir arran de l'ús de tecnologies pot ser mitigat gràcies a les suficients mesures que es prenguin a l'ajuntament

(tallafocs, antivirus instal·lats en tots els ordinadors, etc.).

- Alguns serveis, com YouTube, poden consumir molta amplada de banda i això pot representar un problema. Si és així, l'ajuntament sempre podria plantejar obrir l'accés a aquests serveis només als empleats públics que necessitin conèixer-los o utilitzar-los per comunicar-se amb els ciutadans.

5

**Claus per a la
implantació del
govern obert en
l'àmbit local**

5.1. Com és un ajuntament obert?

Transparent

La transparència promou la rendició de comptes i proporciona informació als ciutadans sobre les activitats del seu ajuntament. L'Administració local ha de prendre les mesures apropiades, de conformitat amb la llei, per difondre la informació de manera que la ciutadania la pugui trobar i reutilitzar fàcilment.

Participatiu

La participació ciutadana augmenta l'eficàcia de l'ajuntament i millora la qualitat de les relacions amb la ciutadania. Cal oferir més oportunitats de participació en la formulació de polítiques, per tal d'augmentar i millorar els espais de diàleg i interacció.

Col·laboratiu

La col·laboració comporta la implicació activa de la ciutadania en el dia a dia del seu ajuntament. Els departaments de l'ajuntament haurien d'utilitzar recursos innovadors per col·laborar mútuament i també amb organitzacions, empreses i ciutadans a títol individual. A més a més, haurien de sol·licitar l'opinió de tots aquests per avaluar i millorar el seu nivell de col·laboració i identificar noves oportunitats de cooperació.

5.2. Què fan els ajuntaments oberts?

Escolten i conversen amb la ciutadania

Un ajuntament obert escolta de manera permanent les converses que els ciutadans tenen entorn dels temes del municipi. L'escolta es converteix en retroalimentació permanent que enriqueix la gestió municipal. També estableixen canals de diàleg amb les organitzacions

que consideren col·laboradores, tot creant aliances de col·laboració publicoprivada que són generadores de valor social.

Dialoguen amb altres administracions

El govern obert es caracteritza per la col·laboració entre les diferents administracions en el disseny i l'execució de les polítiques públiques, així com en la prestació de serveis públics. Els ajuntaments oberts promouen el desenvolupament de serveis comuns i comparteixen els recursos per assegurar l'optimització del seu ús.

Comparteixen la informació i el coneixement

Les administracions locals obertes comparteixen la informació i el coneixement, amb el límit de la protecció i privacitat de les dades de caràcter personal, tot promovent la cultura col·laborativa de la ciutadania i de les empreses.

Promouen la innovació social

Els ajuntaments oberts fomenten la generació del context que permet innovar socialment, perquè es produ-

eixin converses entre la ciutadania, les empreses, les organitzacions i els agents socials, per tal d'obtenir solucions a les demandes de la societat.

5.3. Per què cal impulsar el govern obert a l'ajuntament?

- Per promoure la proximitat i la implicació ciutadanes.
- Per facilitar la participació activa en la millora dels serveis públics locals.
- Per augmentar la qualitat, l'efectivitat i la rapidesa dels serveis públics.
- Per dinamitzar l'economia local.
- Per millorar la qualitat de les dades.
- Per perfeccionar el funcionament intern.
- Per progressar en la qualitat del treball dels empleats públics.

6

Recursos

6.1. Normativa en matèria de transparència, accés a la informació pública, bon govern i participació

Àmbit europeu

Conveni del Consell d'Europa sobre l'Accés als Documents Públics, de data 18 de juny de 2009.

Àmbit estatal

Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic.

Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Àmbit català

Estatut d'Autonomia de Catalunya:

- Article 71.4, segons el qual l'Administració de la Generalitat, d'acord amb el principi de transparència, ha de fer pública la informació necessària perquè els ciutadans en puguin avaluar la gestió.
- Article 43, que estableix que els poders públics han de promoure la participació social en l'elaboració, la prestació i l'avaluació de les polítiques públiques.
- Article 150, que determina que correspon a la Generalitat, en matèria d'organització de la seva Administració, la competència exclusiva sobre les diverses modalitats organitzatives i instrumentals per a l'actuació administrativa.

Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Llei 29/2010, de 3 d'agost, de l'ús dels mitjans electrònics al sector públic de Catalunya.

Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Llei 10/2014, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana.

6.2. Indicadors d'avaluació del Portal de govern obert

Índex de Transparència dels Ajuntaments

38

A - Informació sobre la corporació municipal	
A.1 - Informació sobre els càrrecs electes i el personal de l'ajuntament	
01	Especificació de les dades biogràfiques de l'alcalde i dels regidors de l'ajuntament.
02	Adreces electròniques de l'alcalde i de cadascun dels regidors de l'ajuntament
03	Publicació de l'agenda institucional de l'alcalde.
04	Publicació íntegra de la Relació de Llocs de Treball (RPT).
05	Publicació, en un apartat específic de la web, de la relació individualitzada de càrrecs de confiança de l'ajuntament, i l'import individual o col·lectiu de les seves retribucions.
06	Publicació de l'oferta pública d'ocupació de l'ajuntament i el seu desenvolupament.
A.2 - Informació sobre l'organització i el patrimoni de l'ajuntament	
07	Especificació dels diferents òrgans de govern i les respectives funcions (incloses, si escau, les Juntes de Districte o Barris).
08	Especificació de les dades bàsiques d'òrgans descentralitzats, ens instrumentals i societats municipals, i de l'enllaç a les seves webs.
09	Publicació íntegra de la Relació de Llocs de Treball (RPT) o Plantilles de Personal dels òrgans descentralitzats, ens instrumentals i societats municipals, amb indicació expressa dels càrrecs de confiança existents.
10	Publicació de l'Agenda Local 21 i del Pla estratègic (o Mapa estratègic) municipal aprovats.

11	Publicació de la relació detallada de vehicles oficials (propis o de lloguer) adscrits a l'ajuntament.
12	Publicació de l'Inventari de Béns i Drets de l'ajuntament.
A.3 - Informació sobre normes i institucions municipals	
13	Publicació de les ordres del dia prèvies dels plens municipals.
14	Actes íntegres dels plens municipals.
15	Acords complets de les Juntes de Govern, i actes íntegres quan actuen per delegació del Ple.
16	Seguiment en directe al web, i/o arxiu de vídeos, dels Plens municipals.
17	Publicació del "Codi ètic o de bon govern" de l'ajuntament en vigor (preferentment adaptat al codi de bon govern local aprovat per unanimitat dels grups polítics en la FEMP).
18	Publicació de les resolucions judicials que afectin l'ajuntament.
B - Relacions amb els ciutadans i la societat	
B.1 - Característiques de la pàgina web de l'ajuntament	
19	Implantació d'un portal (o secció específica) de transparència al web de l'ajuntament.
20	Presència d'un cercador intern clarament visible al web de l'ajuntament.
21	Visualització, en la portada d'inici, del mapa del web mateix de l'ajuntament.
B.2 - Informació i atenció al ciutadà	
22	Es publiquen dades sobre les preguntes rebudes dels ciutadans o organitzacions.
23	Es publica el catàleg general dels serveis, així como les seus dels serveis i equipaments de l'entitat, amb adreça, horari d'atenció al públic i enllaços a les seves pàgines web i/o adreces de correu electrònic.

24 - Es publica el catàleg actualitzat dels procediments administratius de la seva competència, amb indicació del seu objecte, tràmits, places, sentit del silenci administratiu i, si escau, formularis associats, tot especificant els susceptibles de tramitació electrònica.
25 - S'informa en al web sobre situació i talls de la circulació i/o incidències en els serveis municipals.
26 - Recopilació al web d'informació actualitzada sobre la situació mediambiental (contaminació de l'aire i acústica) al municipi.
27 - Incorporació al web municipal d'un espai perquè s'expressin les opinions i propostes dels grups polítics municipals.
28 - Incorporació al web d'un espai reservat per a les diferents associacions de veïns del municipi, i publicació d'una relació dels temes o les preguntes que plantegen aquestes associacions.
29 - Presència al web municipal de fòrums de discussió o perfils de xarxes socials.
B.3 - Grau de compromís amb la ciutadania
30 - Publicació d'un reglament de participació ciutadana en vigor (si no existeix, s'indica expressament al web).
31 - Existeixen i s'informa sobre els consells municipals i/o altres canals de participació ciutadana (fòrums ciutat, consells socials d'urbanisme ...) i es publiquen els acords, informes o propostes (si no n'existeixen, s'indica expressament al web).
32 - Es possibiliten els suggeriments i la participació ciutadana en l'elaboració dels plans econòmics i pressupostos municipals.
33 - Existeix i s'informa sobre una o diverses cartes de serveis municipals existents i sobre el grau de compliment dels compromisos que s'hi estableixen.
34 - Es publiquen els resultats d'enquestes sobre prestació dels serveis (si no s'han fet enquestes, s'indica expressament al web).
C - Transparència econòmica i financera
C.1 - Informació comptable i pressupostària

35 - Es publiquen les modificacions pressupostàries aprovades pel Ple Municipal, o per la Junta de Govern, alcalde o regidor delegat.
36 - Es publiquen els pressupostos dels òrgans descentralitzats, ens instrumentals i societats municipals (en un apartat específic del web); (si l'ajuntament no tingues aquests organismes, s'indica expressament al web).
37 - Es publiquen els informes en relació amb l'estabilitat pressupostària emesos per l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (si no n'hi hagués, s'indica això expressament al web).
38 - Autonomia fiscal (drets reconeguts nets d'ingressos tributaris / drets reconeguts nets totals).
39 - Capacitat o necessitat de finançament en termes d'estabilitat pressupostària (superàvit o dèficit) (Llei Orgànica d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera).
C.2 - Transparència en els ingressos, despeses i deutes municipals
40 - Es publiquen els següents indicadors, relacionats amb els ingressos i despeses: ingressos fiscals per habitant (ingressos tributaris / nombre habitants).
41 - Despesa per habitant (obligacions reconegudes netes / nombre habitants).
42 - Inversió per habitant (obligacions reconegudes netes (cap. VI i VII) / nombre habitants).
43 - Període mitjà de cobrament (drets pendents de cobrament (cap. I a III) x 365 / drets reconeguts nets).
44 - Es publiquen els informes trimestrals relatius a les mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials de pagament a proveïdors (art. 16.7 Ordre ministerial HAP / 2012/2015) (Si no n'hi s'indica expressament al web).
45 - Es publica l'import del deute públic municipal consolidat i la seva evolució en comparació amb exercicis anteriors.
D - Transparència en contractacions i costos dels serveis
D.1 - Procediments de contractació de serveis

46 - S'informa sobre la composició, forma de designació i convocatòries de les meses de contractació (mitjançant un enllaç directe i específic al web per a aquesta informació).
47 - Es publiquen les actes de les meses de contractació (mitjançant un enllaç directe i específic al web per a aquesta informació).
D.2 - Subministradors i costos dels serveis
48 - Es publica la llista i/o la quantia de les operacions amb els proveïdors, adjudicataris i contractistes més importants de l'ajuntament (mitjançant un enllaç directe i específic al web per a aquesta informació).
49 - Es publica informació sobre el cost efectiu dels serveis finançats amb taxes o preus públics.
E - Transparència en matèria d'urbanisme, obres públiques i medi ambient
E.1 - Plans d'ordenació urbana i convenis urbanístics
50 - Es publica el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) i els mapes i plànols que el detallen.
51 - Es publiquen les polítiques i els programes de l'ajuntament relatius al medi ambient, així com els corresponents informes de seguiment.
52 - Es publiquen els estudis d'impacte ambiental, paisatgístics i d'avaluacions del risc relatius a elements mediambientals (si no s'han fet aquests estudis, s'indicarà expressament al web).
53 - Es publiquen (i es mantenen publicades) les modificacions aprovades del PGOU i els plans parcials aprovats.
54 - Es publica informació precisa dels convenis urbanístics de l'ajuntament i de les actuacions urbanístiques en execució.
55 - Es publica informació precisa sobre els usos i destins del sòl.
E.2 - Anuncis i licitacions d'obres públiques
56 - Es publica informació precisa de la normativa vigent en matèria de gestió urbanística de l'ajuntament (mitjançant un enllaç directe i específic al web).

57 - Es publiquen els projectes, els plecs i els criteris de licitació de les obres públiques (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
58 - Es publiquen les modificacions, i les versions reformades i complementàries, dels projectes de les obres més importants (mitjançant un enllaç directe i específic al web) (si no n'hi ha hagut, s'indicarà expressament al web).
E.3 - Informació sobre concurrents, ofertes i resolucions
59 - Es publica el llistat d'empreses que han concorregut a la licitació de les obres públiques (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
60 - Es publica el nom de les empreses que han participat en les obres públiques més importants (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
E.4 - Obres públiques, urbanisme i infraestructures
61 - S'aporta informació precisa sobre cadascuna de les obres més importants d'infraestructura que estan en curs (objectius de l'obra i responsable municipal; contractista/es responsable/s; import pressupostat; període d'execució) (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
62 - Es difon periòdicament (almenys semestral) informació sobre les obres d'infraestructura realitzades, i/o les aprovades i pendents d'execució (informes, comunicats, notes de premsa, etc.) (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
63 - Es publiquen els següents indicadors: inversió en infraestructures per habitant: despeses de l'exercici (executat) en inversió (capítol 6) en infraestructures / nre. d'habitants.
64 - Proporció d'ingressos de l'urbanisme: ingressos derivats de l'urbanisme / ingressos totals. (s'indicaran al web els conceptes inclosos com a ingressos urbanístics: llicències urbanístiques, IBI, ICIO, aprofitament urbanístic, alienació de terrenys, etc.).
F - Indicadors Llei de transparència
F.1 - Planificació i organització de l'ajuntament
65 - Es publiquen els plans i programes anuals i plurianuals en els quals es fixen objectius concrets, així com les activitats, els mitjans i el temps previst per a la seva consecució.

66 - Es publica un organigrama actualitzat que permet identificar els responsables dels diferents òrgans, així com les seves funcions i relacions de dependència.
67 - Es publiquen els informes interns dels òrgans d'assessorament jurídic i de la intervenció, una vegada que són definitius (si no hi ha informes d'aquest tipus, s'indicarà expressament al web).
F.2 - Contractes, convenis i subvencions
68 - Es publiquen tots els contractes formalitzats, amb indicació de l'objecte, l'import de licitació i d'adjudicació, el procediment utilitzat, els instruments a través dels quals s'ha publicitat, si és el cas, el nombre de licitadors participants en el procediment i la identitat dels adjudicataris (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
69 - Es publiquen les modificacions dels contractes formalitzats (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
70 - Es publiquen periòdicament (com a mínim trimestralment) els contractes menors formalitzats, amb informació detallada dels seus imports i adjudicataris (mitjançant un enllaç directe i específic al web)
71 - Es publiquen dades estadístiques sobre el percentatge, en volum pressupostari, de contractes adjudicats a través de cada un dels procediments previstos en la legislació de contractes del sector públic (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
72 - Es publica la relació dels convenis subscrits, amb menció de les parts signants, el seu objecte i, si escau, les obligacions econòmiques convingudes (mitjançant un enllaç directe i específic al web).
73 - Es publiquen les subvencions i ajudes públiques concedides, amb indicació del seu import, objectiu o finalitat i beneficiaris.
F.3 - Alts càrrecs de l'ajuntament i entitats participades
74 - Es publiquen les retribucions percebudes pels alts càrrecs (almenys dels càrrecs electes i, si escau, directors generals) de l'ajuntament i els màxims responsables de les entitats participades per aquest (mitjançant un enllaç directe i específic al web).

75 - Es fan públiques les indemnitzacions percebudes en ocasió de l'abandonament dels càrrecs (si no n'hi ha, s'indicarà expressament al web).
76 - Es publica el Registre d'Interessos d'Activitats i de Béns dels alts càrrecs de l'ajuntament (previst en la Llei de bases de règim local).
F.4 - Informació econòmica i pressupostària
77 - Es publica la relació d'immobles (oficines, locals, etc.), tant propis com en règim d'arrendament, ocupats i/o adscrits a l'ajuntament.
78 - Es publiquen els pressupostos de l'ajuntament, amb descripció de les principals partides pressupostàries i informació actualitzada (almenys trimestralment) sobre el seu estat d'execució.
79 - Es publiquen els comptes anuals / compte general de l'ajuntament (balanç, compte de resultat economicopatrimonial, memòria, i liquidació del pressupost).
80 - Es publiquen els informes d'auditoria de comptes i/o els de fiscalització per part dels òrgans de control extern (Cambra o Tribunal de Comptes), tant els de l'ajuntament com els de les entitats del sector públic municipal.

6.3. Indicadors Infoparticipa

A - Qui són els representants polítics?
A01 - Es dona informació bàsica sobre l'alcalde o l'alcaldesa: nom i cognoms, fotografia i partit polític?
A02 - Es dona informació sobre l'alcalde o l'alcaldesa: biografia i/o currículum?
A03 - Es dona informació bàsica sobre els representants que formen part del govern: noms i cognoms, fotografies i partit polític?

A04 - Es dona informació sobre els representants que formen part del govern: biografia i/o currículum?
A05 - Es dona informació bàsica sobre els representants que no formen part del govern: noms i cognoms, fotografies i partit polític?
A06 - Es dona informació sobre els representants que no formen part del govern: biografia i/o currículum?
B - Com es gestionen els recursos col·lectius?
B01 - Es dona informació sobre les competències dels òrgans de govern: ple, junta de govern, comissions informatives?
B02 - Es dona informació sobre la composició d'aquests òrgans de govern?
B03 - Es dona informació sobre el calendari de treball d'aquests òrgans de govern?
B04 - Es publiquen les convocatòries amb les ordres del dia prèvies a la celebració dels plens municipals?
B05 - Es publiquen les actes dels plens municipals?
B06 - Es publiquen els acords del govern o de la Junta de Govern Local?
B07 - Es dona informació sobre el Pla de Govern (PG), el Pla d'Actuació Municipal (PAM) i/o el pla estratègic?
B08 - Es dona informació sobre el Pla d'Ordenació Urbanística (POUM) o altres normes de planificació urbanística?
B09 - Es dona informació sobre altres plans municipals: Agenda21, Dones, Joventut, Participació ciutadana, etc.?
B10 - Es publica la relació de llocs de treball de la corporació i les retribucions segons les categories?
B11 - Es publiquen les retribucions dels càrrecs electes?
B12 - Es publiquen les ordenances municipals?
B13 - Es publica el pressupost de l'ajuntament?
B14 - Es publica informació sobre l'execució del pressupost?:

B15 - Es publiquen els informes anuals del compte general i la memòria de la gestió econòmica de la Comissió Especial de Comptes?
C - Com s'informa de la gestió dels recursos col·lectius?
C01 - Es publiquen notícies al web?:
C02 - Es publiquen notícies sobre les actuacions dels membres del govern relacionades amb la rendició de comptes?
C03 - Es publiquen notícies sobre les actuacions dels membres de l'oposició relacionades amb el control de la gestió del govern?
C04 - Es publiquen notícies en les quals es contrasten les informacions de membres del govern, de l'oposició i de tècnics, si s'escau?
C05 - S'informa sobre el perfil del contractant i de les contractacions i les concessions signades per la corporació amb empreses, entitats o persones particulars?
C06 - S'informa sobre l'acord del Ple Municipal i/o de la Junta de Portaveus de donar suport al decàleg de bones pràctiques de la comunicació local pública?
C07 - Es publica al web el Decàleg de Bones Pràctiques de la Comunicació Local Pública?
D - Quins instruments s'ofereixen per a la participació ciutadana en el control democràtic?
D01 - Es dona informació sobre la situació del municipi: dades sobre el terme municipal, la població empadronada i la seva diversitat social, les activitats econòmiques, culturals...?
D02 - Es dona informació històrica sobre el municipi?
D03 - S'ofereixen al web les adreces de correu electrònic i/o formularis dels membres del govern?
D04 - S'ofereixen al web les adreces de correu electrònic i/o formularis dels membres de l'oposició?
D05 - S'ofereix al web accés a xarxes socials de la corporació?
D06 - Es dona informació sobre el reglament de participació ciutadana?

D07 - Es dona informació al web sobre altres mecanismes de participació: consells territorials, consells de ciutat, consells sectorials, etc.?
D08 - S'ofereix al web una agenda d'activitats municipals i ciutadanes?
D09 - S'ofereix al web el directori d'entitats del municipi?
D10 - S'ofereixen al web instruments de participació per a l'elaboració i/o el seguiment del Pla de Govern, el Pla d'Actuació Municipal i/o el pla estratègic?
D11 - S'ofereixen al web instruments de participació per a l'elaboració i/o el seguiment del pressupost o d'altres plans municipals?
D12 - S'ofereixen a la ciutadania instruments per comunicar incidències de la via pública, queixes o suggeriments?
D13 - Es publica el contacte amb la persona responsable de premsa, informació i/o comunicació de la corporació?

6.4. Indicadors globals de ciutat

Q - Qualitat de vida
Q.1 - Participació ciutadana
Q.1.1 - Nombre de càrrecs electes municipals (regidors) per cada 100.000 habitants.
Q.2 - Cultura
Q.2.1 - Percentatge de llocs de treball en el sector cultural.
Q.3 - Tecnologia i Innovació
Q.3.1 - Nombre de títols d'educació superior per cada 100.000 habitants.
S - Serveis de ciutat
S.1 - Població

S.1.1 - Població total de la ciutat.
S.1.2 - Taxa de dependència econòmica de la població.
S.1.3 - Percentatge de la població que són nous immigrants.
S.1.4 - Percentatge de la població que migra d'altres parts del país.
S.1.5 - Densitat de població (habitants per quilòmetre quadrat).
S.1.6 - Percentatge de la població del país.
S.1.7 - Percentatge de la població que representen els infants (0-14).
S.1.8 - Percentatge de la població que representen els joves (15-24).
S.1.9 - Percentatge de la població que són adults (25-64)
S.1.10 - Percentatge de la població que representa la gent gran (65).
S.1.11 - Índex de masculinitat (nombre d'homes per cada 100 dones).
S.1.12 - Variació anual de la població
S.2 - Transport
S.2.1 - Nombre de vehicles de dues rodes motoritzats per habitant.
S.2.2 - Nombre d'automòbils de tipus turisme per càpita
S.3 – Aigües residuals
S.3.1 - Percentatge de la població de la ciutat amb servei de clavegueram.
S.3.2 - Percentatge d'aigües residuals de la ciutat que reben tractament primari.
S.3.3 - Percentatge d'aigües residuals de la ciutat que no ha rebut tractament.
S.3.4 - Percentatge d'aigües residuals de la ciutat que reben tractament secundari.

S.3.5 - Percentatge d'aigües residuals de la ciutat que reben tractament terciari.
S.4 - Aigua
S.4.1 - Percentatge de la població de la ciutat amb servei de subministrament d'aigua potable.
S.4.2 - Consum total d'aigua per capita (litres/dia).
S.4.3 - Consum domèstic d'aigua per capita (litres/dia).
S.4.4 - Percentatge de pèrdua d'aigua.
S.4.5 - Percentatge de la població de la ciutat amb accés sostenible a fonts d'aigua millorades.
S.4.6 - Interrupcions del servei d'aigua per usuari i any.
S.5 - Governança
S.5.1 - Percentatge de dones regidores.
S.5.2 - Percentatge de dones en l'equip de govern de la ciutat.
S.6 - Habitatges
S.5.1 - Nombre total d'habitatges.
S.5.3 - Persones per unitat d'habitatge.

S.5.4 - Densitat d'habitatge (per quilòmetre quadrat).
S.7 - Economia
S.6.1 - Taxa d'inflació anual.
S.6.2 - Ocupació total
S.6.3 - Percentatge de variació interanual de l'ocupació total.
S.6.4 - Nombre d'empreses per cada 1000 habitants.
S.6.5 - Mitjana anual de la taxa d'atur.
S.7 - Govern
S.7.1 - Tipus de govern (per exemple, local, regional, país).
S.8 - Geografia i clima
S.8.1 - Superfície (KM2).
S.8.2 - Percentatge de l'àrea no residencial (quilòmetres quadrats).
S.8.3 - Tipus de clima.
S.9 - Salut
S.9.1 - Mortalitat de menors de 5 anys per cada 1.000 naixements.

6.5. Organitzacions promotores del govern obert

Nom	Descripció
European Smart Cities and Communities http://eu-smartcities.eu/	Creada per la Comissió Europea amb el doble objectiu d'identificar i difondre informació rellevant sobre les solucions i les necessitats requerides pels professionals de la tecnologia i el subministrament d'informació de suport a la política del Grup d'Alt Nivell i la Comissió Europea.
Global Integrity http://www.globalintegrity.org/	Laboratori d'innovació que produeix investigació i crea la tecnologia per avançar en el treball d'una xarxa global de promotors cívics, públics i privats que persegueixen una major transparència i rendició de comptes en els governs.

Nom	Descripció
<i>Open Government Standards</i> http://www.opengovstandards.org/index.php?idioma=es	Iniciativa promoguda per l'organització Access Info Europe que té com a objectiu el disseny col·laboratiu dels estàndards per a l'aplicació del govern obert.
<i>IAP2</i> http://iap2.org/	IAP2 (l'Associació Internacional per a la Participació Pública) és una organització internacional amb l'objectiu d'avançar en la pràctica de la participació ciutadana.
<i>Localret</i> http://www.localret.cat/	Localret és el consorci local format per les administracions locals de Catalunya per actuar, de manera coordinada i unitària, davant el desenvolupament de les xarxes i els serveis de telecomunicacions, així com en l'aplicació de les TIC per millorar l'acció dels governs locals en l'impuls de la societat de la informació.
<i>Metropolis</i> http://www.metropolis.org/	Organització internacional que reuneix les ciutats i regions metropolitanes. La seva missió està acompanyant ciutats en l'aprenentatge mutu, la innovació, la governança, l'assistència tècnica i financera, la presència internacional i el debat.
<i>OIDP</i> http://www.oidp.net/inici/	L'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa (OIDP) és una xarxa de més de 600 ciutats d'arreu del món, entitats, organitzacions i centres d'investigació que volen conèixer, intercanviar i aplicar experiències sobre democràcia participativa en l'àmbit local per aprofundir la democràcia en el govern de les ciutats.
<i>Open Data Census</i> http://census.okfn.org/	Iniciativa que avalua l'estat de les dades obertes tot el món.
<i>Open Government Partnership</i> http://www.opengovpartnership.org/	Iniciativa multilateral que té com a objectiu assegurar compromisos concrets dels governs per promoure la transparència, donar poder als ciutadans, combatre la corrupció i aprofitar les noves tecnologies per enfortir la governabilitat.
<i>Open Knowledge Network Foundation</i> http://okfn.org/	La Fundació Coneixement Obert (OKF) és una organització sense ànim de lucre amb seu a Cambridge (Regne Unit) i va ser fundada el 2004. OKF es dedica a la promoció de les dades obertes i de contingut obert en totes les seves formes, incloses les dades del govern, la investigació finançada amb fons públics i de domini públic cultural, contingut.
<i>Open Society Foundation</i> http://www.opensocietyfoundations.org/	Les Open Society Foundations treballen per construir societats tolerants els governs de les quals siguin responsables i oberts a la participació de totes les persones.
<i>Sunlight Foundation</i> http://sunlightfoundation.com/	Organització sense ànim de lucre que desenvolupa i promou noves polítiques governamentals que fomentin la transparència i l'accessibilitat.
<i>United Cities and Local Governments (UCLG)</i> http://www.uclg.org/	La tasca de la CGLU se centra a augmentar la influència dels governs locals i regionals i de les organitzacions que els representen en la governança global, ser la principal font de suport a governs locals i assegurar una organització democràtica i eficient.

6.6. Bibliografia

- CALDERÓN, CÉSAR Y SEBASTIÁN LORENZO (Coordinadores) (2010). *“Open Government / Gobierno Abierto”*. Algón Editores. Disponible a: <http://es.scribd.com/doc/39496858/Open-Government-Gobierno-Abierto>
- GASCÓ-HERNÁNDEZ, MILA (2014): *“Xarxes socials , transparència i govern obert a Catalunya”*. Disponible a: <http://itemsweb.esade.edu/idgp/Informe%2027-10-2014.pdf>
- GASCÓ-HERNÁNDEZ, MILA et al (2014). *“Open Government Opportunities and Challenges for Public Governance”*. Series: Public Administration and Information Technology, Vol. 4 <http://www.springer.com/series/10796>
- HOFMANN, A., RAMÍREZ-ALUJAS , A., BOJÓRQUEZ, J. A. (2012). *“La Promesa del Gobierno Abierto”*. Disponible a: <http://inicio.ifai.org.mx/Publicaciones/La%20promesa%20del%20Gobierno%20Abierto.pdf>
- LATHROP Y RUMA (Eds.) (2010). *“Open Government”*. California: O'Reilly Media. Disponible a: https://github.com/oreillymedia/open_government
- LLINARES, JAVIER (2007). *“Open Government: la idea”*. Disponible a: <http://www.javierllinares.es/?p=476>
- OBAMA, BARACK (2009). *“Memorandum on Transparency and Open Government”* (OGD), Executive Office of the President of United States of America, Washington, DC. Disponible a: http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/assets/memoranda_2010/m10-06.pdf
- OBSERVATORIO NACIONAL DE LAS TELECOMUNICACIONES Y DE LA SI (2013). *“Estudio sobre Objetivos, Estrategias y Actuaciones Nacionales e Internacionales en materia de Gobierno Abierto”*. Disponible a: http://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/default/files/objetivos_estrategias_y_actuaciones_gobierno_abierto.pdf
- RAMÍREZ-ALUJAS, ÁLVARO (2011). *“Gobierno abierto y modernización de la gestión pública: Tendencias actuales y el (inevitable) camino que viene. Reflexiones seminales”*. Disponible a: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1979133
- RAMÍREZ-ALUJAS, ÁLVARO (2012). *“Gobierno Abierto es la respuesta: ¿Cuál era la pregunta?”*. Revista MásPoder Local, nº 12: <http://www.maspoderlocal.es/files/articulos/92-F50524f44921347571524-articulo-1.pdf>

Guies breus de participació ciutadana, 7

Guia per a la implantació del govern obert als municipis de Catalunya

Barcelona, novembre de 2015.

© Autors del text:

Mireia Castelló Fosch,
Sergi Castañé López,
Marc Monells Hernández,
Àstrid Alemany Jaime,
Miquel Gallego Miralles,
IPolítics, SCP

Coordinació:

Marta Garsaball Pujol, Laura Suñé Salvador
i Teresa Ortiz Ripoll

Les opinions expressades en aquesta guia són les de l'autor i no reflecteixen necessàriament els punts de vista de les persones i entitats que han col·laborat en la guia ni de la Generalitat de Catalunya, de manera que no són atribuïbles a aquestes persones i institucions.

© Per a aquesta edició: Generalitat de Catalunya
Departament de Governació i Relacions Institucionals
Programa d'Innovació i Qualitat Democràtica
Carrer Rivadeneyra, 6, 10a planta. 08002 Barcelona
[http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/
transparencia-i-bon-govern/qualitat_democratica_i_participacio/](http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/transparencia-i-bon-govern/qualitat_democratica_i_participacio/)

Correcció i maquetació: Entitat Autònoma del Diari Oficial
i de Publicacions

Dipòsit legal: B 28206-2015

Generalitat de Catalunya
**Departament de Governació
i Relacions Institucionals**